

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Balaton Csavargózós Műemlékhajó”
települési értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
Szalai Tünde

..... (aláírás)
Balatonboglár, 2016. szeptember
(P. H.)

**I.
A JAVASLATTEVŐ ADATAI**

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
„Helyiérték” Gondolkodók és Alkotók Regionális Egyesülete

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Szalai Tünde

Levelezési cím: 8630 Balatonboglár, Árpád u. 17.

Telefonszám: 06-20/428-9073

E-mail cím: helyiertek15@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☒ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☒ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Somogy megye / Balatonboglár

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A *Balaton* a tó második gőzhajója, és első csavargőzőse 1872-ben a Zala-Somogyi Gőzhajózási Társulat számára épült. 1873 március 2-tól 1876-ig Révfülöp, Badacsony és Boglár között közlekedett, a hajó postát is szállított. A gőzgép lapátkerék helyett az akkor legkorszerűbb technikának számító egyenes kihajtású hajócsavart mozgatta (ezért lett csavargőzős).

Az 50 fő befogadására képes utasszállítót "Zala-Somogy" néven rögzítették, de a legelső híradásokban is Balaton néven említették. Sok tulajdonosa volt a Balatonnak, így többször is átkeresztelték. Alexandra, Mohács és Irma után méltatlanul FK-312 lett, ezzel a névvel hajóztak vele utoljára. A balatoni évek után átkerült a Dunára, majd ismét visszatért a tóra, de már nem állt szolgálatba. A Csavargőzőst is utolérte élete során a kényyszerű technikai fejlesztés, a gőzgépet dízelmotorra cserélték, majd az is kikerült belőle. Átélt egy árverezést, leégett, majd végül újjászületett.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Ma méltó környezetben, felújítva ismerteti meg az ide látogatókkal a saját- és balatoni gőzhajózás történetét. Kulturális rendezvények, állandó és időszakos kiállítások, tematikus programok helyszíne kora tavasztól késő ősziig. A hajócsavar, az eredeti meghajtó tengely az új kormányosi állás, a korhű egyenruha, a minigőzgép és a játszóház csupán egy-egy kiragadott érdekessége a Balaton Csavargőzős Műemlékhajónak.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.csavargozos.hu

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

A Balaton Csavargózós fontos szerepet töltött be a balatoni hajózásban. Mai használatában egyedisége, ismeretnyújtó és közösségteremtő szerepe révén méltán kerülhet be a települési értéktárba.

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat